

Леся Зайко

кандидат філософських наук,
асистент кафедри журналістики, реклами та PR,
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

ЕСТЕТИКА МЕДІАДИЗАЙНУ КНИГ ДЛЯ ДІТЕЙ ПЕРШОЇ ГРУПИ

Процес створення та сприйняття результату творчості безпосередньо пов'язаний з естетичною діяльністю творця. Як зазначає Г. Соколовська «Художня творчість – це діяльність, результатом якої є винайдення якісно нового витвору мистецтва, що відповідає вимогам часу, оперуючи вже існуючим багатством культури (матеріальними й духовними цінностями)» [3]. Елементи художньої творчості застосовуються в навчальному процесі для створення власних проєктів здобувачів освіти. Проєктне навчання є одним з трендів сучасного освітнього процесу в Україні з посеред інших.

За визначенням В. Шевченко медіадизайн є художнім оформленням інформації, носіїв інформації за допомогою новітніх електронних технологій з метою привернення уваги, покращення сприймання та запам'ятовування [5, с. 328]. Ми би на цьому не зупинялися і додали, а також виховну функцію, формуючу та посилення такого масмедійного впливу, як маніпулювання аудиторією, тобто спрямування реципієнта на прийняття певного рішення. Зовнішнє оформлення книги та її ілюстрування – це область образотворчого мистецтва, специфіка якого у його зв'язку зі словом та з книжковим організмом, у підпорядкованості логіки книжкової форми. Разом з тим мистецтво книги – це галузь творчості, художня діяльність, спрямована на створення книги як художньої візуальної форми виразу літературного твору.

Естетична складова медіадизайну має яскравий прояв у виданнях для дітей першої групи – видання для дітей дошкільного віку (до 6 років), оскільки нормативні документи видавничої галузі рекомендують ілюстративність таких видань не менше 75 % [4, с. 11].

Після ознайомлення із лекційним матеріалом в межах ОК «Дизайн поліграфічної продукції», зокрема з темами «Формування української естетики видання», «Рукотворний дизайн» та «Конструкції дитячих книг», здобувачами освіти були виконані наступні завдання: підготовка реферативних доповідей на тему «Видання для дітей», пошук та вивчення вже існуючих прикладів книг-іграшок та створення художнього оформлення книги для дітей першої групи з дотриманням вимог нормативних документів видавничої галузі [4; 1].

Під час практичних занять на вищезазначену тему студентами були виконані примірники книг для дітей. Зокрема представимо результати роботи здобувачів освіти М. Мельникової та Н. Ярошук.

Рис. 1–4. Сторінки книги у стилі поп-ап.
Авторка дизайну М. Мельникова

Рис. 5–7. Книга-іграшка – Казка «Рукавичка».
Авторка дизайну Н. Ярошук

Під час процесу створення книг для дітей були здійснені такі етапи: творчий задум та втілення задуму. Вірно підібрані кольорові рішення, естетика видань дає можливість стверджувати, що такі видання будуть користуватися попитом у відповідній аудиторії за умови їхнього тиражування. Отже, здобувачі освіти долучилися до такого виду мистецтва як мистецтво книги.

Погоджуємося з думкою В. Шевченко, що саме у дитячих виданнях найістотніше проявляються символічна (пізнавальна) і виразна (розпізнавальна) функції кольору [6, с. 356–357]. Видання для дітей (особливо для першої вікової групи) не містять багато текстового матеріалу, найчастіше він відсутній взагалі через те, що віковою особливістю читацької аудиторії є та обставина, що діти лише розпочинають знайомство з таким комунікативним інструментом як книга. Книги-іграшки, розвиваючі книги для дітей, книги у стилі поп-ап – книги, що оживають, розкладанки, книжки-панорамки, рухомі книги, книжки з об'ємними (тривимірними) зображеннями – вони мають спільну рису – зачаровувати кожного, хто їх відкриває – зі сторінок поп-ап книг перед читачем вигулькують об'ємні фігури, що створюють ефект 3D [2].

Формування свідомості дитячої аудиторії відбувається безпосередньо через контакт з оточуючим світом. Одним з інструментів отримання інформації з

навколишнього середовища є книга. Знайомство дітей наймолодшої вікової групи з книгою відбувається з допомогою дорослих – їхніх батьків, дідусів, бабусь, старших братів та сестер, вихователів. Емоційний контакт між дорослими та дітьми під час процесу знайомства з книгою – один з позитивних наслідків цього захопливого процесу.

Отже, естетичний складник книжок для дітей першої групи актуальний для особистісного розвитку читацької аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСанПіН 5.5.6-138-2007. Державні санітарні норми і правила. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей. На заміну ДСанПіН 5.5.6.084-2002; чинний від 2007-02-09. Вид. офіц. Київ, 2007. 26 с.
2. Корольчук М. Дитячі книги у форматі поп-ап: особливості та секрети створення. Learning.ua. 2019. 13 серп. URL: <https://learning.ua/blog/201908/dytiachi-knyhy-u-formati-pop-ap-osoblyvosti-ta-sekrety-stvorennia/> (дата звернення: 10.04.2023).
3. Соколовська Г. М. Процес художньої творчості. Estetikagali. URL: <https://sites.google.com/site/estetikagali/94-proces-hudoznoie-tvorcosti> (дата звернення: 10.04.2023).
4. СОУ 18.1-02477019-11:2014. Видання для дітей. Загальні технічні вимоги. На заміну СОУ 22.2-02477019-11:2008; чинний від 2014-06-25. Київ, 2014. 26 с.
5. Шевченко В. Е. Медіадизайн як напрямок фахової підготовки журналістів. Вчені записки Таврійського університету ім. В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». Том 21 (60). 2008. № 1. С. 328–332.
6. Шевченко В. Е. Роль візуального стилю журналу для ідентифікації видання. Наукові записки. 2015. 2 (51). С. 351–359.